

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI LS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Az ipari továbbképző tanfolyamokról.

Debrecen, szeptember 21.

Előre láthatólag a jelen tanévben nyílnak meg a m. kir. állami fémipari szakiskolán az ipari továbbképző- és szaktanfolyamokkal kapcsolatosan illetőleg folytatólagosan a képesítést nyújtó (kazánfűtői, lokomobil, stabil- és dinamógépezelői) tanfolyamok.

Régen érzett hiányt pótol a szakiskola igazgatósága akkor, midőn e tanfolyamok szervezésével a helybeli iparosságnak módot kíván nyújtani szakismereteik kibővítésére illetőleg a megélhetési módzataik tágitására, mivel alkalmazhatóságuknak nagyobb teret biztosít, akkor midőn e képesítést nyújtó tanfolyamokat létre szólítja.

Nagy elismerést érdemlő buzgósággal működött ugyan már e téren ez ideig is városunkban a m. kir. technológiai iparmúzeum szerveként a helybeli érdemes kereskedelmi- és iparkamara s nem kisebb méltánylást érdemel az állami reáliskola igazgatósága ez irányu tevékenysége is, azonban részben a speciális szakemberek alkalmazásának módzatai, részint magának az iparosságnak kistöke érdeklődése és a taneszközök műhelyi berendezések hiánya okából ezen képesítést nyújtó tanfolyamok nem voltak rendezhetők s így áldásos tevékenységüket pusztán általános irányban voltak képesek kifejteni.

A képesítést nyújtó tanfolyamok sikeres működésének másik alapfeltétele a hallgatóság kellő fokú előképzettségében rejlik, mert csak jól alapozott talaj fog tartós építményt elbírn.

Hogy tehát a képesítést nyújtó tanfolyamok hallgatóságát biztosítsuk a vizsga esélyei ellen, arra kell törekednünk, hogy az alapismeretek kellő birásával lássuk el a tanfolyam látogatása előtt hallgatóinkat, hogy így részint könnyebben értsék meg az egyes tételeket és fogalmakat, másrészt pedig, hogy a tanfolyamon a szűkre szabott időt ne kelljen az alapfogalmak magyarázatára fordítani, hanem tisztán a szakismeret bővítése legyen más az előadó feladata.

A kellő fokú előkészíttség biztosítására iparosainknak leghelyesebb lenne a szakiskola elméleti óráinak látogatása, — ámde a megélhetés gondjaival sújtott iparost nappali

ideje közvetlenül értékesíthető munkára köti le s önképzés útján elsajátítható ismeretek szerzésére az esti pihenés óráit kénytelen felhasználni.

Ezért véli a szakiskola igazgatósága a szükségelt elméleti és alapismereteket egy, a képesítést nyújtó tanfolyamokat megelező általános érdekű tárgyakat tanító esti tanfolyamon nyújtani és az érdeklődőket kellőleg előkészíteni az oly szaktanfolyamokra, mint amilyen p. o. a gőzgép és dinamógép stb. kezelői tanfolyamok.

A külföld ipari géopontjain régen belátták, miszerint az iparoktatási intézetek hálózatának fokozatos kiépítésére irányuló törekvés nem fedti teljesen a gyakorlati élet követelte szükségletét, mivel nem nyújt módot a már önállóan működő iparosságnak a technikával párhuzamban való haladhatásra. Oka ennek nem az intézményekben rejtett — melyek hivatvák új ifju erőket képezni az életnek megszabott évek felhasználásával — mert hiszen a már működő önálló iparos munka körétől nem szakíthat éveket a továbbképzésre, hanem a lét fentartáshoz szükséges időn kívül kell keresnünk az alkalmat arra nézve, hogy a kisipari kézművesség tovább képzését biztosítsa. De meg a gyakorlati élet nem elégszik meg az egyes iparágakban való általános kiképzéssel, hanem tagolva az illető iparág specialis műveleteit, munkáit, az idők folyamán elő álló fejlettségi fokait és módzatait követeli meg a haladó iparostól. Eppen ezért főleg ott fontos a továbbképző tanfolyamoknak szervezése, ahol a gyáripár még ki nem fejlődhetett és a helyi viszonyok nagyobb számú kisiparosnak nyújtanak létalapot.

Ezen irányelvek vezették a mi iparoktatásunk főhatóságát is akkor, amikor az iparoktatási szakintézetek tanításának intenzitását oly módon vélte fokozni, hogy a rendszer évfolyamok mellé ipari továbbképző esti tanfolyamokat szervezni rendelt el.

Természetesen a kérdés megoldásának anyagi része is fontos s e tekintetben a kereskedelmi kormány kellő áldozatkészséggel jár elől jó példával.

A tanfolyamok ugyan első sorban iparosaink érdeke, de mert általuk a közvetett haszon a társadalmat és a várost éri, szükséges, hogy a helyi faktorok, u. m. az ipartestületek, a kerületi iparkamarák és végül a városok vezetőségei ne vonják meg anyagi és erkölcsi támogatásukat az intézménytől. Ezt könnyen tehetik meg, mert elenyészően kis mértékűek a kívánt áldozatok azokkal szemben, melyeket a kereskedelmi kormány hoz az intézménynek. Pusztán a tantermek fűtése és világításának költsége kerül leggyakrabban szóba.

Hisszük, hogy intézményeink, hatóságaink böles vezetőségei nem zárkoznak el ez üdvös cél keresztül segítése elől és a kereskedelmi kormány támogatásában becsült és ismert felvilágosodott szellemükhöz méltóan kelnek nemes versenyre egymással és hazánk iparának felvirágoztatásában kiveendik a maguk kötelees részét.

Iparosainkban nem hiányzik a nemes buzgalom s tudjuk, hogy munkát, fáradságot

nem kimélve a szakirányu önképzéssel fogják iparukat s ez által városukat, hazájukat felvirágoztatni.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Sztankay F. Béla.

A politikai helyzet.

Budapest, szept. 21.

Wekerle Sándor, dr. miniszterelnököt ma délelőtt 11 órakor magánkihallgatáson fogadta a király. A kihallgatás ismét hosszú ideig tartott, anélkül, hogy a válság dolgában eredményre vezetett volna. Csak egy bizonyos a mai audiencia után is, az, hogy Bécs a magyar nemzeti követelésékekkel szemben a tagadás, — sőt ami ennél is súlyosabb, — a hallgatás köpenyegébe burkolódzott.

Közeledik szeptember 28-ika, egy hét választ már csak el bennünket a parlament nevezetes napjától. Ha tehát Bécsben nem mozdulnak, ennek oka van: taktikáznak oda-fönn.

A miniszterelnök a királynál.

Bécsből jelentik a Magyar Tudósítónak: Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt a Magyar Házban fogadta Madarassy pénzügyminiszteriumi osztálytanácsost, — aki kimerítő jelentést tett a miniszterelnöknek reszortügyben, ezután Rakovszky Béla országgyűlési képviselő tett hosszabb látogatást a miniszterelnökknél, aki háromnegyed tizenegy órakor gyalog ment át a Hofburgba. A király 11 órakor fogadta magánkihallgatáson Wekerle miniszterelnököt, akinek az audiencia miatt Aehrenthal gróf külügyminiszterrel és Bienenrth báró osztrák miniszterelnökkel délelőtre tervezett tanácskozását délutánra kellett halasztania.

Wekerle miniszterelnök este 8 órakor részt vesz gróf Aehrenthal külügyminiszternek Beethmann-Holweg német kancellár tiszteletére Schönbrunnban adandó ebédjén és még az éjszaka folyamán vissza szándékozik térni Budapestre.

Justh Gyula.

Ma hire járt, hogy a képviselőház elnöke is Budapestben van és hogy hiveit most, a tanyai összejevetel után újabb értekezletre hívta meg a képviselőházba. Néhány képviselőt el is vitt az érdeklődés a parlament palotájába, ahol azonban hire-nyoma sem volt sem az elnöknek, sem az értekezletnek. Ugy tudjuk különben, hogy a házelnök csak ma este vagy holnap érkezik Budapestre.

Kossuth a miniszteriumban.

Betegsége óta ma volt Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter először a kereskedelmi miniszteriumban. Több referenst fogadott, azonban politikus nem járt nála.

Valódi hollandi tulipán- és jáczint-hagymák, ugyszintén szobai dísznövények nagy választékban kaphatók

Paczelt Jánosnál

Piacz-utca 28-ik szám.

Kertészet:

Ferencz József-ut 6. szám.

Minisztertanács.

Wekerle Sándor miniszterelnök holnap reggel érkezik vissza Budapestre. Ugy értesülünk, hogy a miniszterelnök szerdán vagy csütörtökön tanácskozára hívja egybe minisztertanácsait, hogy újabb kihallgatásáról számot adjon. Erre a konferenciára Apponyi Eberhardról, Andrássy Tiszadobról már meg is jött Budapestre.

Félórás kihallgatás.

Bécsből telefonálja tudósítónk: Wekerle Sándor kihallgatása félóra hosszáig tartott, amely idő alatt jelentést tett a kibontakozásra irányuló törekvésekről. A kihallgatás után Bilinsky osztrák pénzügyminiszterrel tanácskozott, majd a Sacherban megebedelt.

Debreceni népgyűlés az önálló bank mellett.**A debreceni függ. párt intézőbizottságának ülése.**

Debrecen, szeptember 21.

A debreceni függ. és 48-as párt intézőbizottsága látogatott ülést tartott ma délután a függ. kör helyiségében. Az ülés egyetlen tárgya az önálló bank melletti állásfoglalás volt.

Régen előkészítés alatt áll már pártunkban ez a kérdés és a pártelnöksége kész javaslattal lépett a mai intéző bizottság elé. Az eredeti terv az volt, hogy pártunk egymaga fog az önálló bank mellett megnyilatkozni s kifejezésre juttatni azt, hogy a debreceni polgárság is erélyes függetlenségi politikát követel és sikra száll a magyar nemzeti banknak 1911-ben való felállítása mellett.

Közvetlenül a mára összehívott intéző bizottsági ülés előtt, ülést tartott Hajdu-megye függetlenségi pártjának választmánya is. A hajdu-megyei függetlenségi párt tudvalévően lelkes felhívást intézett pártunkhoz, hogy az önálló bank mellett népgyűlést itt Debrecenben közösen tartsák meg és indítványozta, hogy a népgyűlés minél impozánssabbá tétele céljából hívják meg ide észak-keleti Magyarország összes függetlenségi pártjait.

A debreceni függetlenségi párt ezt a testvéries felhívást legnagyobb örömmel fogadta, az intézőbizottság egyhangú lelkesedéssel mondta ki, hogy az önálló magyar nemzeti bank melletti népgyűlést a hajdu-megyei testvérpárttal együtt fogja megtartani. A debreceni népgyűlés tehát országos jelentőségű lesz és hatalmas demonstrációt fog jelenteni az önálló bank mellett.

Az intézőbizottság mai ülésén elhangzott beszédek a legnyomatékosabban kifejezésre juttatták azt, hogy a debreceni függetlenségi párt a leghatározottabban csatlakozik ahhoz a mozgalomhoz, mely a nemzeti bank felállítását, ingadozás és alkudozás nélkül feltétlenül követeli.

Az intézőbizottság elhatározta,

hogy ezen állásfoglalásáról a hajdu-megyei párt elnökségét haladéktalanul értesíti. Egyszersmint a népgyűlés rendezésére a maga részéről is bizottságot küldött ki, amely ugyanannyi tagból áll, mint a hajdu-megyei párt által már kiküldött bizottság.

E két rendező bizottság, együttes ülését, a debreceni függ. kör helyiségében valószínűleg hétfőn d. u. fogja megtartani, hol a népgyűlés idejéről és a többi szükséges előkészítő intézkedésekről határoznak. Itt fog eldőlni az is, hogy mely megyéket vonnak bele a debreceni hatalmas népgyűlésbe.

Az intéző bizottság ülésének kiemelkedő mozzanata volt, midőn az ülés lelkesedéssel határozta el, hogy a most megindított mozgalomról Kossuth Ferencet, Justh Gyulát, Holló Lajost értesíti s irántuk a debreceni függ. párt tiszteletét, ragaszkodását és háláját fejezi ki azért az önfeláldozó munkásságért, melyet a vezérek az önálló nemzeti bank érdekében kifejtettek.

Ezek után a debreceni nagy népgyűlés elé óriási érdeklődéssel tekinthetünk. A mozgalomnak mindenestre rendkívül megkapó, felémelő kezdete az, hogy a debreceni és hajdu-megyei függetlenségi pártok karöltve, vállalva fognak sikraszállani nagy nemzeti ügyünknek diadalra juttatása mellett.

A város áldozatkészsége.**Adományok az egyházaknak és iskoláknak.****A jog- és pénzügyi bizottság ülése.**

Debrecen, szeptember 21.

A város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután ülést tartott a városháza kis tanácstermében. Fontos ügyek kerültek a bizottság elé javaslattétel végett. Egyházak és iskolák kértek segélyeket s a kulturaszervező bizottsági tagok mindent megszavaztak. — Csaknem minden debreceni egyház szerepelt valamelyes kérelemmel s a bizottság tagjai annyira benne voltak a segélyadásban, hogy már-már Solymossy Elek színésziskolájának is megszavaztak háromezer koronát. Egyetlen szavazat mentette meg a városnak s fosztotta meg a színésziskolát a segélyről, amely talán némiképp rászorul és megérdemel valami kis segélyt, tekintve a kulturális szolgálatot, amelyet teljesít. A kenyérgyár ügyét is tárgyalták. A bizottság tagjai egyhangúlag amellett voltak, hogy ezúdszerint nincs szükség rá s ha szükség lesz, a hatóságnak kell azt megállapítani. Debrecen város monografiájának megírásáról is úgy határoztak, hogy a városnak magának kell elkészíttetni.

Az ülés lefolyásáról egyébként a következőket közli:

Az ülésen Vecsey Imre főjegyző távolléte miatt dr. Vargha Elemér tanácsnok el-

nökölt. Jelen voltak dr. Magoss György főügyész, Debreceni Jenő gázgyári igazgató, Roncsik Lajos főszámvevő, Csóka Sámuel, Oláh Károly tanácsnokok, dr. Fejér Ferenc, Márk Endre, Kernhoffer József, ifj. Schwarz Vilmos, Poroszlay László, dr. Kenézy Gyula, Szilágyi Imre, Nagy Jakab, Csanak József, Komlóssy Arthur bizottsági tagok és Tóth Emil dr. jegyző.

Napirend előtt.

Napirend előtt Márk Endre kérte, hogy mi van Hajdúvármegye szekularizációs átiratával. Az egész országban tárgyalják egymásután a törvényhatóságok s Debrecen városa még mindig nem vette elő a kérdést. Az interpellálót megnyugtatta az elnök, hogy az indítványt legközelebb napirendre fogják tűzni.

Vita egy állás körül.

Csóka Samu adóügyi tanácsnok javasolja, hogy szerveztessek egy új állás a városnál. A megválasztandó tisztviselő vezető a házadó kataszteri nyilvántartásokat. — A tanácsnok hosszasan indokolja, hogy miért szükséges ezen új állás szervezése. — Dr. Magoss György ellenzi az állás szervezését. Az új adótörvény a jövő évben lép életbe s akkor ugyanis egyszerűbb lesz a kezelés és a személyzet számát apasztani kell.

Fejér Ferenc dr. javasolja, hogy utalják előbb a kérdést a tanácshoz, mely jobban ismeri az ügyosztály dolgait. Adjon a tanács véleményt s azután tárgyalják a dolgot.

Hosszas vita után a bizottság úgy határozott, hogy a házadó-katasztert kezeltessek együtt a földadó-kataszterrel s ott kezelje azt egy eskü alatt szolgáló hivatalnok.

A világtáji vállalat nyugdíj-szabályzata.

A belügyminiszter leküldte a közgyűlés által jóváhagyott világtáji vállalati nyugdíj-szabályzatot s abban némi módosítást kíván eszközölni. — A bizottság javasolja a kívánt módosítások keresztülvételét.

Nem kell kenyérgyár.

Klein Antal sütődés kenyérgyárat akar felállítani s a várostól kedvezményeket kér és pedig telket, egy dagasztó-gépet és évenként 300 öl fát. Ennek ellenében naponta 4-5 ezer kilogramm kenyeret produkálna naponként a gyár, amelynek kilóját állandóan úgy árusítaná, mint amennyi a budapesti hatósági kenyér ára. A kedvezményeket öt esztendőre kéri, amely idő eltelté után a gépek és felszerelések a városra visszazállanak.

A kérelmet a bizottság nem javasolja, mivel egyrészt a kenyérszükséglet jelenleg pótlva van, másrészt a város ezen nagyfontosságú kérdésben magánvállalatot nem támogat. Ha esetleg szükség lesz a kenyérgyárra, a hatóság maga fogja azt felállítani.

A város monografiája.

Az Országos Monografiai Társaság be-terjesztette azokat a költségeket, amelyekkel a város monografiájának megírása jár s amelyeket lapunk hasábjain már közre-adtunk.

Márk Endre és Magoss György ellenzi a kérelem teljesítését.

Oláh Károly tanácsnok szerint sokkal nagyobb kérdések vannak előtérben, mint a monografia kérdése. Pár év múlva talán erre is rákerül a sor, de akkor kívánatosabb, ha a város helyi szerkesztőséget alakít s azzal készítteti el a munkát. — A bizottság Oláh Károly indítványára kimondta, hogy a monografiai társaság kérelmét nem fogja teljesíteni.

Egyházak és iskolák kérelmei.

A református egyház az Árpád-téren építendő templomhoz egy millió téglát meg-

Menyasszonyi ékszerek

==== pazar választékban, legolcsóbban ====
Löfkovits Arthur és Társa
szégnél, DEBRECZEN, Piac-utca 38

adását és megfelelő papilak céljaira telek adását kérte. A téglát megszavazták vita nélkül, a telekre nézve elutasították a kérelmet, mivel a városnak nincsen arrafele megfelelő telke. Dr. Fejér Ferenc indítványozta ugyan, hogy utasítsák az egyházat telek kijelölésre, de a bizottság azt nem szavazta meg. Ugyanek a ref. egyház kérelmét a Varga-utcai templom számára telekkijelölésre vonatkozólag kiadták a mérnöki hivatalnak véleményezés végett.

A róm. kath. egyházközségi bizottság kérelmét teljesítették, vagyis az újonnan építendő Theresianum céljaira 150 ezer téglát és 60 ezer darab cserepet megszavazták.

Az ág. hitv. ev. egyház templomot akar építeni s ennek számára telket kér. Három telket jelöl ki, a Rákóczi-utca 1 és 3, a Csapó-utca 33-35, vagy a Deák Ferenc-utca 17. szám házakat. A kérelmet kiadták véleményezés végett a mérnöki hivatalnak.

A debreceni pincőriskolának az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága javaslata alapján 600 korona segélyt szavaztak meg.

A debreceni izr. hitközség előjárásága megkeresést intézett a tanácshoz polgari leányiskolája részére állandó jellegű segély megszavazása iránt. Márk Endre szerint meg kell adni a segélyt, mert ez az iskola pótolja a községi polgáriiskola helyét, amilyen Debrecenben nincs. Komlóssy Arthur is örömmel járul a kérelemhez, mert az iskola szépen gyarapodik és erősödik. A bizottság az 5000 korona évi állandó segély megszavazását javasolja a közgyűlésnek.

Az ifju vakok államilag segélyezett tannevelő intézet igazgatójának megkeresését 300 korona segély megszavazása iránt elutasították, mivel az állam ugyanis segélyezi az intézetet.

Solymossy Elek színésziskola igazgató kérelmére került ezután a sor. A bizottság több tagja volt, ha nem is az egész segély, de kisebb, legalább ezer korona megadása mellett, mivel az iskola kulturális célokat teljesít. Más bizottsági tagok ismét amellett voltak, hogy várni kell, mit produkál az iskola. Szavazásnál egy szótöbbséggel kimondták, hogy nem javasolják a kérelem megadását. A kisebb kérelmet teljesítették, nevezetesen őtől a megadását javasolják.

Ezután indítványok következtek, melyekről lapunk más helyén van szó s amelyek után az ülés véget ért.

Hortobágyi libalesen.

Jekelfalussy meg a főhadnagy.

Vadász alvás részletekben!

Amikor még Jekelfalussy Lajos, a mai honvédelmi miniszter, Debrecenben szolgált, mint tábornok, ráért még a vadliba lesre is. Szeretett is kijárni, nagyon szeretett a Hortobágyra. Jekelfalussy tábornokot egy Debrecenben igen népszerű tisztje kapatta rá a libalesre. A ma is élő Borbély századnás! Akkor még főhadnagy, kit a baráti társaságban mindenki csak „násznak” nevezett.

Vadászataik alkalmával maga a tábornok is csak így szólította:

— Borbély nászom!

Egyik alkalommal is nagy társaságban a Hortobágyra ment Jekelfalussy. Persze, Borbély főhadnagyt se hagyták otthon és mint már az igazi hortobágyi vadászokhoz illik, a „hajnali huzásig” lesben feküdtek.

Kalábereztek, dalolgattak, anekdóztak, iddógáltak a vadászok; mindezt a virrasztással járó gyötrelmet pedig viselték azért, nehogy elaludják az időt. Nehogy lekéssék a libaleset, mert a vadlud tekintetben — tudvalevőleg — akkurátus madár. Idején tul nem várokozik a vadász urakra.

Azonban Borbély „nász” már előzőleg is virnyaszthatott a városban, mert még éjjel előtt elálmosodott. Gondolta, ugy sem ügyelnek rá, ugy sem veszik észre, tehát észrevét-

lenül kihuzódott a szomszéd szobába és végig heveredett a puha farkasbőr bundán. Jóízűt nyújtózkodott, hogy indulásig mennyit pihenhet még?

Ámde Jekelfalussy tábornok megnesztele a „nász” eltűnését és egy óra múltán utána ment a szobába. Felrázta és nyájas hangon figyelmeztette:

— Csak aludjék nász uram! Már ugyanis csak négy órat alhat...

Egy óra múltán ismét közölte a „nász”-szal:

— Még mindig alhat nász uram, mert csak három óra múlva indulunk.

És a kedélyes tábornok egész indulásig így „nyugtattatta” az álmos századost! Ugyhogy vesztére feküdt le Borbély nász, mert mire a „lesgödörhöz” elindultak, még inkább el volt fáradva, mint a többiek!

A debreceni egyházmegye napja.

Az őszi közgyűlés.

A debreceni református egyházmegye megtartotta közgyűlését a tagok élénk érdeklődése mellett az egyház-épület nagy tanácstermében. A gyűlésen egyházi részről Dávidházy János esperes, világi részről Fráter Barnabás gondnok elnökölték. A népes gyűlésen jelen voltak még Erőss Lajos püspök, Kovács József polgármester, Dicsőfi József lelkész, K. Tóth Kálmán lelkész, Jánosi Zoltán lelkész, Szele György lelkész, Uray Sándor lelkész, Szabó József, F. Varga Lajos, Szeremley Béla, Márton Imre, Körössy Kálmán, Ötvös Károly és még többen debreceni és vidéki megye bizottsági tagok közül.

A gyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Dávidházy János esperes imával nyitotta meg a gyűlést. Gyönyörű imájában megemlékezett Kálvin János a nagy reformátor születésének négyszáz éves évfordulójáról, melyet F. Varga Lajos tanácsbíró indítványára jegyzőkönyvben örökítette meg a közgyűlés.

Ezután Ötvös Károly biharudvari lelkész, mint újonnan választott egyházmegyei világi jegyzőnek eskütétele következett, aki szép szavakkal köszönte meg a gyűlésnek a megválasztását. Szabó József egyházmegyei jegyző jelentette be a közgyűlésnek, hogy a zsinati rendes egyház képviselőre beadott szavazatok közül Szele György 27, Dicsőfi József pedig 22 szavazatot kapott és így zsinati rendes egyházi képviselőnek Szele György lelkész választott meg. Szunyogh Szabolcs tanácsbíró lemondását Bernáth István tanácsbíró felszólalása után a gyűlés nem fogadja el, ugyszintén F. Varga Lajos tanácsbíró is visszavonta lemondását az egyházmegyei közgyűlés tagjainak kérésére.

Hosszabb vitára adott alkalmat a tárgyszorozatnak a népiskolai tanügyi bizottság ügyeiről szóló pont, amennyiben már több iskolában a délelőtti tanítás hozott be Dicsőfi József lelkész a tananyag redukálását ajánlja figyelmébe a tantervet készítő népiskolai tanügyi bizottságnak.

Uray Gyula derecskei tanító a délelőtti egyhuzamban való tanítás ellen szól.

Ebben a kérdésben nem is döntöttek, a tanítás eddigi rendjét meghagyták.

A hosszupályú, konyári és pocsaji lelkészeknek az egyházmegyei jegyzőre adott szavazatait, melyeket az egyházkerületi végzés formahibák miatt hibásnak talált, az egyházmegyei közgyűlés a szavazó lelkészek szavazatait is érvényeseknek fogadta el.

Kiemelkedő eseménye volt a gyűlésnek az újonnan megválasztott tanítók és tanító-nők eskütétele, akiket az esküjük után a szép számmal egybegyűlt egyházmegyei tagok zajosn megéljeneztek.

Több kisebb adminisztratív ügyek kerültek még tárgyalás alá, amelyeknek elintézése után a gyűlés a késő déli órákban oszlott szét.

Molnár Akos Érmihályfalván.

Képviselői beszámoló.

Dr. Molnár Akos, a székelyhidi kerület országgyűlési képviselője vasárnap délelőtt tartotta beszámolóját Érmihályfalván, hová különvonaton a székelyhidi választók küldöttsége 12 előkelő polgár kísérte.

Érmihályfalván a képviselőt a község főjegyzője, Jakab Rezső és a képviselőtestület fogadta. A község ház udvarán 5-600 választópolgár gyűlt egybe: köztük Makutz Gyula máv. főnök, Szathmáry Sándor ref. lelkész, dr. Szirmay Vilmos, dr. Konrád László, Üregi Sándor, Lovass Károly, Meskó György, dr. Jakab Ernő, dr. Jakab Géza, Szőke János plébános, Klór Antal, Molnár László, Kocsár Lajos, Varga Pál, Beöthy Dávid főszolgabíró stb.

Molnár Akos hatásos beszédben fejtegette a koalíció működését s rámutatott, hogy Andrassy lankadatlan szorgalommal gyűjti az adatokat nagy művéhez, az általános választói joghoz. Munka, szorgalom és becsületesség jellemzi a koalíció működését. Rátérve a bankkérdésre kifejti, hogy az önálló magyar bank felállítását a törvény biztosítja, majd érdekesen domborítja ki, hogy Magyarországon a 48-as párt az, mely az alkotmányosság teljességét védi és annak az alapján áll.

Ennek a pártnak kell most küzdenie a többi pártokkal és Béccsel a bankkérdésben. Elodázhatatlannak tartja az önálló bank felállításának megoldását és pedig a bankközösség teljes megszüntetésével. Kossuth Ferencnél őszintébb híve nincs az önálló banknak. Őt követi ebben a kérdésben is. Első kötelessége a parlamentnek a választói jog megvalósítása. A királynak kötelessége újból kinevezni a jelenlegi kormányt és megnyugtató nyilatkozatot tétetni a kormányfővel, hogy a nemzet jogai minden tekintetben s így a bankügyben is megóvatnak.

A beszámolót nagy tetszéssel és meglepődéssel fogadta az egybegyűlt választópolgárság. Molnár Akos tiszteletére Makutz Gyula államvasuti főnök disztribúciót adott, melyen több pohárköszöntő hangzott el.

Ingyen kapja lapunk minden előfizetője a „Debreceni Képes Kalendárium” Debrecen és Hajdu megye leggondosabb címtárát tartalmazó, díszesen bekötött képes nagy naptárt. o

UJDONSÁGOK.

— A debreceni függetlenségi párt szervezése. A debreceni függetlenségi párt nagyválasztmányja vasárnap délután rendkívül népes ülést tartott, melyen az új szervezeti szabályzatot tárgyalták és fogadták el, ezzel a párt újjászervezésének nagy munkáját megkezdették. Bizonyos, hogy ezzel a szervezéssel a debreceni függetlenségi párt ismét visszanyeri régi erejét, hatalmát. Az ülésen mintegy háromszáz nagyválasztmányi tag jelent meg, kik határozatukat teljes egyhangúsággal és nagy lelkesedéssel hozták meg.

— Új tanfolyamok a debreceni fémipari szakiskolában. A debreceni m. kir. állami fémipari szakiskolán a folyó 1909-1910. tanévben megnyílnak a következő tanfolyamok: 1. Gőzkazánkezelői tanfolyam. 2. Lokomobil és cséplőgépkészítő tanfolyam. 3. Stabil-gőzképezői tanfolyam. 4. Dynamogép-kezelői tanfolyam. — Ezen

képesítést nyújtó tanfolyamokat megelőzőleg fognak tartatni általános közismereti tanfolyamok és különféle ipari szaktanfolyamok. Felhívjuk azokat, kik a fentjelzett 4 képesítést nyújtó tanfolyamokon részt óhajtanak venni, — miszerint elsősorban az általános közismereti tanfolyamot végezzék el, mivel a szakiskola igazgatósága előnyt nyújt a felvételnél azoknak, kik az általános közismereti tanfolyamot elvégezték és pedig azért, mert ezáltal megkönnyíti a szaktanfolyamon való haladást, illetőleg a levizsgázást. Közelebbi adatokat részint a falragaszok nyújtanak, — részint pedig az igazgatóságnál (Burgondia-utca I. szám) kapható tájékoztatóból nyerhetni.

— **Kövezzük ki az Erzsébet-utat.** A vasutól jövet mindjárt szemébe tűnik az idegennek a Késes-utca és az Erzsébet-ut, hol por, hol meg sártengerével. A városi tanács figyelmét több ízben felhívták a poros és sáros utcákra, amelyeken keresztül a közlekedés szinte lehetetlen. Pedig különösen az Erzsébet-uton nagy a forgalom, mivel arra terelődnek a Vámospéres és Derecske felől érkező vásáros kocsik és állatok. Dr. Fejér Ferenc városi bizottsági tag már régebben felhívta a közigazgatási bizottság figyelmét a járhatlan utcára s ma ismét a jog- és pénzügyi bizottságban vetette fel a kérdést az iránt, hogy a bizottság keresse meg a városi tanácsot, hogy — tekintet nélkül a csatornázásra — haladéktalanul kezdje meg a nagyforgalmi ut kikövezését. A bizottság az indítvány alapján megkeresi a tanácsot. Így legalább a kikövezéssel megszűnnek azok a türehetlen állapotok, amelyek eddig az Erzsébet-utcaán uralkodtak.

— **Derecskei küldöttség Mezőssy államtitkáránál.** A derecskei tagosítás ügyében, mely a derecskeiekre sokban hátrányos ma az ottani közbirtokosságnak huszonöttagu küldöttsége kereste fel a földmivelésügyi miniszteriumban Mezőssy Béla államtitkárt dr. Kardos Samu debreceni ügyvéd, Rékasy Sándor községi főbíró és Nagy Sándor egyházi kurátor vezetése mellett. Az államtitkár kijelentette, hogy a közbirtokosok kérelmét megszüvelni és a tagosítási ügyben addig döntő lépést nem tesz, míg új kiküldött útján a birtokosság jogos panaszait és sérelmeit gondosan meg nem vizsgálja. A küldöttség megnyugvással vette tudomásul az államtitkár kijelentéseit.

— **Lovascsendőr tanfolyam.** A debreceni esendőrkerület területéről Hekély Gyula főhadnagy parancsnoksága alatt 30 lovascsendőr összpontosított Miskolcon azon célból, hogy a VI. hadtestparancsnokság részére tábori esendőrökké kiképeztessenek. A tanfolyam 42 napig fog tartani a cs. és kir. gyalogsági laktanyában. A lovasgyakorlatok a lovassági laktanyában fognak végeztetni. A parancsnok és a esendőrök a napokban Miskolcra utaztak.

— **Nem tudják fizetni az adót a rossz termés miatt.** Általános a panasz az ideai rossz termés miatt. Bevétel nincs, de a kiadások megvannak, az adót is fizetni kell, de nincs miből. Gazdáink úgy akarnak segíteni a helyzeten, hogy halasztást kérnek az adó befizetésére nézve egy esztendeig s a jövő évtől várják, hogy annak a termése pótolni fogja a kiányt. A debreceni gazdák már beadványt is intéztek a közigazgatási bizottsághoz, amelyben kérik, hogy írjon fel érdeküknek a miniszterhez, hogy ne zaklassák

őket az inséges esztendő miatt. A kérelem minden bizonnal teljesítve lesz.

— **Heves vármegye és a szekularizáció.** Heves vármegye törvényhatósági bizottsága a legutóbb tartott ülésén foglalkozott Hajdu vármegye szekularizációs átiratával. A közgyűlés az állandó választmánynak azt a javaslatát fogadta el, hogy Hajdu vármegye átiratát irattárba helyezze, mert alkalmas volna arra, hogy az országban a felekezeti békét földolja.

— **Letartóztatott gyermekgyilkos anya.** Két héttel ezelőtt történt, hogy Török Franciska szakácsnő a Szív-utca 2. szám alatt a levezető csatornába dobta ujszülött gyermekét. — A csecsemőt akkor még élve sikerült ki menteni, de az ártatlan apróság másnap belehalt sérüléseibe. — Az elvetemült anyát máig a klinikán ápolják, ma azonban, miután felépült, átkísérték a bűnyosztályra, hol Budaházy Jenő tb. fogalmazó letartóztatta. Aztán átkísérték az ügyészség fogházába. A kir. ügyész szándékos emberölés címen indította még ellene az eljárást.

— **Letartóztatott poéta.** Baksi Gyula rikkanos poéta „irodalmi“ sikereiről már többször irtunk. Most egy kis „kellemetlen“ ügy révén kell róla megemlékezni. — Baksi urnak ugyanis mikor még nem lépett fel a Parnasszusra és mint rikkanos kereste meg kenyerét, valami összeütközése támadt a debreceni rendőrséggel, mely a város területéről kitiltotta. A kitiltást azonban nem respektálta Baksi ur és tegnap este megjelent Debrecenben, majd a Bika kávéházban, hol kényelmesen letelepedett egy asztal mellé. — Tóth Sándor detektív azonban észrevette a költő urat és a kávéházban letartóztatta. Bevitte a rendőrségre, ahol egyelőre fogva tartják.

— **Telefon a bejelentő hivatalban.** A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésén Szilágyi Imre a bizottság tagja panaszt tett amiatt, hogy a bejelentő hivatalba nincs bevezetve a Telefon, holott ez a felek érdekeit tekintve fontos dolog. A bizottság az indítvány folytán megkeresést intéz a város tanácsához a telefonnak a bejelentő hivatalba való bevezetése végett.

— **Elfogott templomrabló.** Veszedelmes gonosztevő került tegnap hurokra Tiszapolgáron. Az odaváló esendőrök csinálta a jó fogást, amidőn kézrekerítette Széchi Bélát, akinek egész sereg templomrablás bűne nyomja a lelkét. Széchi a tiszapolgári róm. kath. templomban akarta feltörni a perselyt. Ezen azonban rajtavesztett. A templomszolga észrevette s az utcán haladó Varju Imre esendőr-örsvezetőnek szólt, aki menten lefűlelte a veszedelmes legényt. A esendőrségen valla-tóra fogták a templomrablót. Ekkor bevallotta, hogy Nyiregyházán, Debrecenben, Hadházon, Ujfehértón és Bősörményben sikeresen fosztotta ki a templomi perselyeket. Az elrabolt koldus filléreket pedig elköltötte. Találtak a gonosztevőnél a perseny feszítéshez szükséges rekvizitumokat, amelyeket elkoboztak. A templomrablót letartóztatták s először átadják a nyiregyházai törvényszéknek, onnét Debrecenbe hozzák.

— **Öngyilkosság Balmazújvároson** A balmazújvárosi előjáróság jelentette ma a debreceni ügyészségnek, hogy Németh Mária 19 éves balmazújvárosi cselédleány ma reggel marólugot ivott és meghalt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Katasztrófa a fűrésztelepen.** Vámospéresen, mint nekünk telefonálják, szerencsétlenség történt ma délelőtt. Egy 18 éves gépészkegyécske áldozata a körfűrésznek, amely a bal kezefejét lehasította. A szerencsétlenül járt ifjút Pittner Gyulának hívják. Egy vastag tuskót tett a fűrész alá.

Egy görösnél a fűrész félrebillent s Pittner kezét elvágta. Súlyos állapotában szállították be a kózkórházba, ahol amputálni fogják a megcsontított kezét.

— **Képkirakatok.** Letzter József fényképész Piac-utcai műtermének nagy kirakatai újítás alatt állanak, a közönség által oly szívesen felkeresett kiállítási helyet asztalos kalapács lármája és a mázólo festéjkének terpentín szaga közepette öltöztetik új mezbe. A nyár folyamán Letzter József által készített érdekesebbnél-érdekesebb pillanatfelvételek iránt még ma is a legnagyobb érdeklődés nyilvánul a most hazatérő közönség körében és naponta számosan keresik fel a műtermet, hogy a képeket láthassák. Ez indította Letzter Józsefet arra, hogy új kirakatainak elkészültéig, a nyári pillanat fényképek csoportozatait más üzlethelyiségek kirakataiban állítsa ki közszemlére. A Tiszapolgár és Tiszafüreden készített honvédszársági nagy uszató gyakorlatok momentképei, melyeken az itteni honvédszázred tisztika és legénysége szerepel Fekete Jakab ur divat üzletének kirakataiban a Kistemplom mellett, naponként váltakozó sorozatokban látható. Mária Terézia bajor trónörökösne és négy leányáról készült, nem kevésbé érdekes képek, amelyek a fejedelmi vendégeket a hortobágyi kirándulás momentumában ábrázolják Frank Testvérek ur divat üzletének kirakataiban, Szent-Anna-és Piac-utca sarok, szintén naponként váltakozó sorozatokban láthatók. A fényképek számokkal vannak ellátva és a szám megjelölése mellett megrendelhetők a kiállított üzletekben.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Soltész N. ref. 10 óra, Klein Herman izr. 32 éves, Bartha Zsuzsanna r. kath. 6 hónapos, özv. Juhász Gáborné ref. 84 éves, Tokaji N. 15 napos.

— **Olcsó husnak hig a leve,** mondja a magyar közmondás, lehet, hogy ez a közmondás fennáll a husra, de nem a „Hunnia“ fényképészeti és festészeti műteremre, Csapó-utca 1., Piac-utca sarok, hol olcsó fényképek és levelező lapok készülnek, de ezek szépek és tartósak, mert jó anyagból, jó fényképész készíti őket.

— **Nem kell hirdetés, se reklám a Rózsa-féle női-leány felöltő és kalap áruházának, mert ugys mindenki tudja, hogy ott a legnagyobb választékban minden szép, jó és olcsón szerezhető be, kizárólag csak Debrecen, Kistemplom-bazar.**

— **Antidol fejfájás és nátha ellen** a legjobb gyógyszer. Kapható minden gyógyszertárban. Ára 60 fillér.

— **Lapunk minden előfizetője ingyen kapja az országos híri, pontos címtárral ellátott Debreceni Képes Kalendariumot.** Előfizetési díj egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona, félévre 6 korona.

— **Lapkihordók fix fizetésre, rikkancsok magas jutalékra felvételnek lapunk kiadóhivatalába gróf Degenfeld-ter 2. sz. I. em.**

— **Iskola-táskák a legnagyobb választékban kapható Mentze Henrik áruházában, Kossuth-u. 4.**

— **Alföldy Károly táncintézetében az őszi tanfolyam szept. 11-én megkezdődik.** Beiratásokat elfogad lakásán, Péterfia-utca 2. szám. Telefonszám 510.

— **Mentze Henrik áruházában a legjobb minőségű fésűk, fésű készletek, fejdíszek, hajtűk, illatszerek és szappanok, olcsó szabott árak mellett kaphatók.**

— **Könyvkötészeti munkákat Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.**

— **Szakmányos vincellér kerestetik homoki szőlőbe. Cím a kiadóba.**

ELADÓ MUST
cirka 200 hektoliter. Nagydobosi (Sztarmegyel) termés. Olm a kiadóhivatalban.

— Letzer József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műtermében egy tanuló állás megüresedett, amelyre felhívjuk a gondos szülők figyelmét. Jelentkezhetni a műteremben.

Egy urileány tragédiája.

Gyufaoldatott ivott.

A debreceni korzónak sokszor megesodált, bájos alakja volt K. Mariska, egy fiatal szép urileány, ki most óriási kinoktól gyötörve élet és halál között fekszik szülei lakásán. A társaságokban már napok óta sajnálattal és részvétellel kommentálják az esetet; a boldogtalan fiatal leány ugyanis igen tragikus körülmények között öngyilkossági kísérletet követett el, gyufaoldatot ivott. Állapota olyan válságos, hogy valószínűleg még a reggelt sem éri meg.

K. Mariska ismert uri családból származik. Édesatyja kereskedő volt, kinek a Piac-utcán volt az üzlete, de üzletével később fel hagyott és hivatalba lépett. A Kossuth-utcán saját házuk van. A szülők leányuk nevelésére nagy gondot fordítottak, ő volt a család személfénye, annál inkább megrendítette őket leányuk elkeseredett tette.

A szép fiatal leány legesekélyebb jelét sem adta életuntságának s végzetes szándékának. Két héttel ezelőtt vasárnapon délután azonban mégis nagyon rosszkedvű volt. De nem adta okát kedélyváltozásának. Szülei, kik otthon tartózkodtak nem sejtettek semmit. A leányka pedig titokban három csomag kénese gyufát pohárban feloldott és a pohár mérges tartalmából ivott, de nem sokat. A mérge hatása azonban mégis mutatkozott, a leány a pamlagra vetette magát és felkiáltott:

— Hogy ne legyek senkinek az utjában, megmérgeztem magam.

A megrémült szülők rögtön segítségére siettek s többféle ellenszert, tejet adtak a leánynak. Az esetet nem akarták nyilvánosságra hozni s még orvost sem hívtak a beteghez, csak házilag gyógykezelték. — A leány azonban esodálatasképpen pár nap alatt felépült, annyira, hogy még az utcára is kijárhatott.

Körülbelül egy hét múlva azonban újra a mérgezés tünetei mutatkoztak a szerencsétlen leányon. Lehet, hogy újra ivott mérget, de valószínűbb, hogy az első mérgezés ütött ki ismét rajta, de most olyan erővel, hogy nyomban ágynak esett, óriási kinok gyötörték a leányt és gyakran elvesztette eszméletét.

Most már orvost hívtak hozzá. Dr. Széli Kálmán, dr. Dereksy István, dr. Kerekes nézték meg legelőbb a beteget és mindjárt a legelső pillanatban látták, hogy a szerencsétlen menthetetlen. Az orvosok minden igyekezete hasztalan volt, a leány napról napra rosszabbul lett és ma már olyan válságos állapotba jutott, hogy a katasztrófát minden pereben várni lehetett.

A boldogtalan reggel elvesztette eszméletét és aztán nem is nyerte vissza. Egész nap eszméletlen állapotban volt.

A hozzátartozók ma délelőtt már jelentették is az esetet a rendőrségnek. Boldizsár Kálmán, a bűnügyi osztály főnöke elrendelte, hogy ha lehetséges, a leány kihallgatassék.

Egy rendőrtisztviselő és egy rendőrbiztos ma délután meg is jelenték a szomorú hírt, de az életunt leányt kihallgatni nem tudták, mert nem nyerte vissza eszméletét. Csak a mélyen sujtott apát hallgathatta ki, aki leánya tragédiájának maga is betege lett. A boldogtalan anyát pedig annyira mélyen érintette a szomorú eset, hogy egyik ájulásból a másikba esik, de azért nem hagyta el egy pillanatra sem leányának betegágyát.

Hogy a viruló szépségű és mindig vigkedélyű leánynak mi adta kezébe a mérgező poharat, arra nézve többféle verzió kering. Reménytelen szerelemről beszélnek, mások pedig — inkább a rossz nyelvűek — azt terjesztik, hogy a nagyon életvidám leányt, kinek szerintük több udvarlója volt, állítólag szülei megintették volna és ezért követte volna el az öngyilkosságot.

Többféle csunya pletykát is terjesztettek az életunt felől, de ezek valóságában nem lehet hinni és ezekkel alighanem csak a rosszakarutak a boldogtalan fiatal leány fehér lelkét akarják beszennyezni. A nagybeteg állapota különben az est folyamán folyton rosszabbodott. A halál ott suhogtatja szárnyait a szép és sokat szenvedett leány betegágya körül és nem lehetetlen, hogy reggelre már le is sujtja.

SZÍNHÁZ.

* Színházi bérlők. Ma a következők jelentettek be bérelteljegyvezést: Géresy Kálmán (páholy), Simonffy Imre (páholy), Özv. Simonffy Béláné (páholy), Letzer József (tám.), Seiwert Ede (tám.), dr. Beöthy Miklós (tám.), Szabó Miklós (páholy), Szabó Sándor (páholy), ifj. Donogán István (tám.), Özv. Szabó Kálmánné (páholy), Mandel Zsigmond (tám.), Fenyő Sándor (tám.), Békés Lajos (tám.), Dalmy Kálmán, Hutflész Kázmér (páholy), Molnár József (tám.).

TÁVIRATOK.

Legujabb politikai hírek.

Budapest, szeptember 21. Pester Loyd ma esti számában azt írja, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök tárgyalta Bienenrth osztrák miniszterelnökkel és a tanácskozásokon bizonyos kötelezés történt mindkét irányban. E miatt a válság megoldása nem fog olyan hamar elkövetkezni, minthogy hitték és bizonyos, hogy szükség lesz arra, hogy a kormány szept. 28-án tul is helyén maradjon. Wekerle délután háromnegyed három órakor Burjánt meglátogatta, háromnegyed öt órakor a magyar házban találkozott és tárgyalta Bienenrth báróval, este részt vett Schönbrunnban az Aehrenthal által Bethmann Hollveg tiszteletére adott ebéden. Aztán Wekerle az állomásra hajtatott és Budapestre utazott. Holnap délelőtt 11 órára a minisztertanácsot összehívta, mikor is a kihallgatásának eredményéről és bécsi tárgyalásairól referál.

Vagy 40 képviselő tudvalevőleg összegyűlt Justh Gyulánál Tornyan. Mint politikai körökben beszélnek, hogy Tornyan csupán a későbbi állásfoglalást beszéltek meg, amely szerint az önálló vámtérületnek 1911-re való felállításához szigorúan ragaszkodnak, továbbá pedig kimondták, hogy a közös költségvetés tulkiadásait ellenszolgálatok nélkül nem szavazzák meg.

A német kancellár nyilatkozatai.

Budapest, szeptember 21. Bécsből jelentik: Bethmann Hollweg ma fogadta a magyar és osztrák újságírókat, kik előtt nagy szeretettel nyilatkozott királyunkról és Aehrenthal külügyminiszteréről. Azután fogadta külön a Budapesti Tudósító szerkesztőjét, ki előtt nagyon kedvező nyilatkozatokat tett Magyarországról és elismerőleg nyilatkozott Wekerle Sándorról is. A kancellárnak a király a Szent István-rend középkeresztjét adományozta.

A fejedelem kikeresztelkedik.

Belgrád, szeptember 21. Itt az a hír van elterjedve, hogy Ferdinánd

bolgár király áttér az orthodox hitre és a cár lesz a keresztapja. A hírt nagyon vegyes érzelmekkel fogadják.

Elhunyt miniszteri tanácsos.

Budapest, szeptember 21. Csizer Kornél miniszteri osztálytanácsos, az egészségügyi osztály vezetője ma agyszélhűdés következtében hirtelen meghalt.

Szathmár Mór beszámolója.

Nagyvárad, szeptember 21. Szathmár Mór országos képviselő tegnap a margittai kerület főhelyén, Szalacson beszámolót tartott, melyben a vezér Kossuth Ferenc iránti hűségét hangoztatta.

Vasvármegye és a szekularizáció.

Szombathely, szeptember 21. Vasvármegye törvényhatósági bizottsága ma foglalkozott Hajdúvármegye szekularizációs indítványával. A közgyűlésre különösen a paptagok mentek nagyszámmal. — A közgyűlés elfogadta az állandó választmány javaslatát, mely szerint csak azt veszik tudomásul, hogy Hajdúvármegye átirt. A kérdés lényege felől nem döntöttek.

Spanyolok előnyomulása.

Melilla, szeptember 21. Két hadesapat Del Real és Tover tábornokok parancsnoksága alatt hét órakor elindult és a Benisikor és Rhajana törzs ellen nyomult.

Melilla, szeptember 21. Reggel három órakor ébresztőt fújtak. A katonák éltették Spanyolországot és a királyt. Délután 5 órakor a csapatok a Blastrogordoi táborban gyűltek össze, ahol Nesina tábornok szemlét tartott. A királyinduló hangjai mellett Del Real és Tover csapatai — amelyek 21 század gyalog- és vadászesapatokból, két escadronból, egy legujabb rendszerű ágyúkkal és több hegyi ütegből ellátott ütegből álltak, — elvonultak. Reggel 7 órakor az erődökről tüzeltek a Benic-Slidár törzs ellen. Az összes dnárok (sáncok) kitűzték a fehér zászlót és a sáncok mögött levők, háziállataikkal együtt a spanyol táborba menekültek. Reggel a két csapat előnyomult heves ágyutűzelés mellett az ellenség elővédjei ellen. A puskatüz, — amelyet Calamos erőd mozsarai támogattak, délután két óráig tartott.

Öngyilkos huszárfőhadnagy.

Budapest, szeptember 21. Az itteni Erzsébet szállodában ma Virág Lajos 16-ik századbéli huszárfőhadnagy szolgálati fegyverével halántékon lőtte magát. Nyomban meghalt, tettének okát nem tudják.

Ujabb vasuti szerencsétlenség.

Budapest, szeptember 21. Aradról jelentik: Az arad-csanádi vonalon tegnap délután ismét vonatösszeütközés történt. Ezuttal a világosi állomáson egy gyorsmotor belefutott az állomáson veszteglő tehervonatba. A megtelt motorkocsi utasai közül hat súlyosabb vagy könnyebb sérüléseket szenvedett. A vizsgálat megállapította, hogy a váltó nem volt rendben.

Agyonvagdalta a feleségét.

Makó, szeptember 21. Hellenben Imre makói lakos ma reggel összeveszett a feleségével s veszekedés közben annyira melege jött, hogy baltát ragadott s kettéhasította feleségének a fejét. — Az asszony rögtön szörnyethalt. A dühöngő ember ekkor még a szomszédasszonyát is megtámadta s súlyosan megsebesítette. — A gyilkos férjet letartóztatták.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szeptember 21.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 50,000 méter-mázsa került forgalomba 5-10 fillérrel drágább áron. — Egyéb gabonanemek közül rozs 5 fillérrel drágább, a többi szilárd. Idő: hüvös.

Buza októberre	13-95-96
Buza áprilisra	14-03-04
Rosz októberre	9-73-74
Zab októberre	10-05-06
Rosz áprilisra	7-43-44
Zab áprilisra	7-65-66
Tengeri szeptemberre	0-00-00
Tengeri májusra	7-11-12
Repce augusztusra	00-00-00

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ 69 ezer koronás pör. Kardos Samu dr. debreceni ügyvéd nagy összegű kártérítési pört indított a magyar államvasutak ellen. A pört Kotzko Eutákius galíciai adótárnok nevében indította meg. Kotzko Budapestről Erdélybe akart utazni 1907 augusztus 21-éről 22-ére virradó éjszaka. Az idegennek pechje volt, mert a vonat, amelyen utazott, összeütközött Karcag közelében. — A karambol oly heves volt, hogy a kocsi-ban elhelyezett nehéz csomagok a fejére estek Kotzkonak. Ennek következtében Kotzko agyrázkódást szenvedett, majd pedig félig-meddig elvesztette beszédképességét. — Az adótárnok dadogva beszél. — Kára is sok a lengyel idegennek. Utközben értesült, hogy Karcag a debreceni üzletvezetőséghez tartozik s így fordult ügyével dr. Kardos Samuhoz, aki a máv. ellen 69 ezer korona erejéig kártérítési pört indított. Eddig már több tárgyalás volt. Tegnap törvényszéki orvosszakértők vizsgálták meg Kotzko s megállapították, hogy a dadogás a vasuti karambol folytán következett be. — A szakértői vizsgálat alapján az adótárnok bizonyára megnyeri a 69 ezer koronás pört.

A „DEBRECZEN“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Degenfeld-tér 2. sz.

Szerkesztői üzenetek.

G—ka. Nézik még a holdvilágot? Nagyon kedvesek a versikék. Levélben többet. Üdvözlét mindnyájoknak.

P. L. A vasárnapi számba már nem fért bele. A közelebbiben megjelenik.

V. Részletező kioktatásokra nem válnak. Egyébként is nem a megírás ellen van kifogásunk. Hisz biztos kézzel kezeli a tollat. Csak arra kérnénk, hogy a sok természeti képfestés, madár élet jellemzés és jelképezés mellett, szívesen olvassanak már az embereiről is valamit. Valamit, amiben emberi történet is van, hisz a kegyed jellemző és megfigyelő képessége a haramos, üde irányával együtt csakis értékeset alkothat ebben a zsánerben is.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

— Ő mindig nevet rajtam! — szolt a felsőbbség egy büszke tekintetével, mely egyenesen nekem szolt.

Valóban nem tudtam, mitévő legyek. Az indulatos kitörés mit előidéztem, midőn az elhunyt Eustacenéről kezdtem beszélni, vigyázatra intett s megtanított, hogy erre a tárgyra nem szabad visszatérnem, ha csak igen jó alkalom nem kínálkozik.

Mikép kezelhetném a társalgást úgy, hogy lassankint, észérvetlenül mégis arra vigyem, mikép elárulja azon titkokat, melyeket előlem rejteget?...

E kétségben csak egy dolog látszott egészen világosnak. Ha történetét elmondatom vele, egyszerűen elpazarolom a drága pereket. Bár élénken emlékeztem Ariel „tiz karmára“, mindazonáltal elhatároztam, hogy Dexter uj szeszélyét minden alkalommal és minden rendelkezésemre álló móddal ellemezni fogom.

— No, most, Valéria nagysád! — kezdé hangosan és kihívóan. — Hallgasson ide. Most, Ariel! Szedd össze agyadat. Költészetet rögtönzők! Képzelt ábrándképeket rögtönzők. A régi jó formulával kezdünk, mely a regéknél szokás.

— Volt, hol nem volt...

Éppen az alkalmat lestem, mikor vágatnék szavába, midőn magától elhallgatott. Ijedt, esodálkozó tekintettel nézett fel. Kezét fejéhez emelte és párszor védőgímítá homlokát, gyöngén nevetett.

— Ugy látszik, szükségem van egy kis felelevenítésre, — mondá.

Józan esze már is elhagyta-e?

Nyoma sem volt mindaddig, míg Gleninch elhunyt urnójéuek emlékét fel nem zavartam lelkében. A gyöngeség, mely már feltűnt nekem, az állapot, melyben most látam, csak egy muló rendetlenségnek tulajdonítható-e? Szóval, nem észleltem-e semmi komolyabbat, mint egy első jelt, mely bennünket és őt is vigyázatra intette?

Rögtön helyre fog-e állni, ha türelmünk van s időt engedünk neki?

Végre még Benjamin is érdekelve volt; láttam, miként igyekszik székén keresztül Dextert megpillantani.

Még Ariel is meg volt lepelve és nyugtalanodott. Most már nem lövellte rám sötét tekinteteit.

Mindnyájan vártunk, mit fog tenni, mit fog mondani.

(Folyt. köv.)

ISKOLÁS FIUK

és leányok részére olcsó, szabott áron beszerezhetők:

Kész fehérneműek, ingek, lábravalók, harisnyák, zsebkendők.

Paplanok, matrácok, ágylepedők, flaneltakarók.

Fiuknak Brassói posztók, Leányoknak intézeti sötétkék gyapju Cheviot ruhaszövetek és hozzávalók

Szabó Lajos Fiai

dívat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. l.

Alapított 1842. évben.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboza Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorhív, rögzött székrekedés, májbanalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FELE SÓSBORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen, mint fájdalom-cillapító bedörzsölés-szer kőszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb népszerű.

Egy önzott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill.

Minden darab gyermek szappan Moll A.-féle védjeggel van ellátva.

Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta pósta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Legujabb

női ruhaszövet

Bársony és selymek,

Mosó velezek

dus választékban raktárra érkeztek.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN,
Kistemplombazár.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszköz

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

Legbiztosabb szépitőszert a

FÁY-fele ARC-CREM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.
Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcbor tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona
Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona
Kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél =

Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszerház.

Villamos világitást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyák, kastélyok saját fizemű berendezéseket, dynamo-motor szellőztető, telefon, szobacsengő berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel szavatosság mellett

Fazekas Imre

készít DEBRECZEN, Plac-u. 77.
Telefon 567. Eredeti Dr. Just Wolfram lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

URSUS

a legtokéletesebb rendszerű

BORSAJTÓ

a 3-ik erőttétellel felülmulja minden más szerkezetű sajtó nyomóképességét, ACZEL esavar és keretszerkezettel, a must vasrészekkel nem érintkezik, miáltal a bor megfeketedését kizárja, a törköly egydarabban kivethető.

Képes árlap pinczefelszerelési cikkekről és borsajtókról ingyen és bérmentve.

Tóth Gyula Debreczen.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításán államdíjat és aranyérmet nyert.

Erősítőszert gyöngékedők, vérszegények lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több, mint 6000 orvosi elismerő nyilatkozat.

J. Serravallo,

csász. és kir. udvari szállító

TRIEST-BARCOLA.

Kapható a gyógyszerházakban fél lit. ü. 2 kor. 60 fill., 1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

A

„Gyöngyvirág Crème“

az arckrémek gyöngyvel

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcort! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerházában.
DEBRECZEN.

HIRDETÉSEK

fölvételnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

PRELOVSZKY ANDRÁS

elsőrangú katonai és polgári szabó üzlete bel- és külföldi szövetek valamint hadi felszerelési cikkek nagy választéku raktára

Debreczen, Kossuth-utca 4. szám.

Elvállal a legujabb szabású és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai, vasuti és sport egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar-, dísz- és viselő ruhákat papi reverendákat, palástokat és fővegeket a legjutányosabb árak mellett készítenek.

Ugy tényleges, mint tartalékos tiszték és egyéves önkéntesek

a legegánsabban szabályszerint kiváló olcsó árban felszereltetnek. Az anyag jó minőségért valamint előírás szerinti elkészítésért felelőséget vállalom.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szívesen szolgállok.

A haj a legszebb disze az embernek!

A legnemesebb és legtermészetesebb hajápolószert a

DR. DRALLE-FÉLE NYIRFAVIZ

— jósága és hatása eddigéle elérhetetlen. —

Egyszeri használat után nélkülözhetetlenné válik.

Nyirfa-illatszerház:

DRALLEGYÖRGY HAMBURG

Megteremtője az eredeti készítménynek.

Nagybani lerakat Ausztria és Magyarország részére:

Hoffmann M. és Társa, Tetschen a. E.

6548—1909. szám.

Gabonaszállítási hirdetés.

A máramaroszi m. kir. erdőigazgatóság magtárai részére szállítandó gabonaműek biztosítása céljából 1909. október hó 18-án d. e. 10 órakor az erdőigazgatóság hivatalos helyiségében írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A tárgyaláson részt venni óhajtok felhivatnak, hogy az egy kor. bélyeggel ellátott és 5000 (ötezer) korona készpénz, avagy állami értékpapir bántapénzzel felszerelt írásbeli ajánlataikat a versenytárgyalás napjának délelőtti 10 órájáig az alóliert erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

A szállítandó gabona mennyiség a következő:

A bocskói magtárba	120 q buza,	140 q rozs
A rahói	185 " "	690 " "
A körösmezői	185 " "	640 " "
A felsővisói	300 " "	1150 " "
Osszesen	790 q buza,	2620 q rozs

Az árlejtési és szállítási feltételek az alóliert erdőigazgatóságnál, a bustyaházi m. kir. erdőhivatalnál, a bocskói faraktárgondnokságnál, a rahói, mezőháti és visói erdőgondnokságoknál nemkülönben a nagykarolyi, debreceni és beregszászi m. kir. pénzügyigazgatóságoknál tekinthetők meg.

Az árlejtési feltételekbe ütköző, avagy a későn érkező és az utóajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

M. kir. erdőigazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-1-ig és d. u. 2-8-ig gróf Dégenfeldtér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha társat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszer keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Dezső“, „Jenő“, „D. V.“, „Böske“, „Kálmán“, „Ezerjő“, „Szinházi“, „Csak egyet“, „Nánási“, „Pipacs“, „K. Z.“ jeligére.

A német nyelv gyakorlása végett ismeretséget óhajt kötni uri fiatalember, oly tisztességes nő vagy férfival, ki magyarul csak nagyon keveset tud. Leveleket a kiadóba „Drezda“ jeligére kérek.

„Május“ írjon a kiadóba „Szalmaözvegy“ jeligére, az egekre kérem.

„Kék nefelejts“. Miért vár levelével? Miért nem válaszol azonnal, hisz tudja, hogy sorait epedve várja a kis gazdász.

Drága mindenem, leveled vettem s a kitűzött találkozási perere ott leszek. Ismerető jelem piros szegfű. Addig is a viszontlátásra.

Ajánlat.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félégyházynál. Villanyüzemű kávépörköldő a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarok. 6

Eladó szép fajkörte (Diel vajone) kilója 40 fillér. Egymalom-utca 4.

Egy csinosan butorozott szoba, teljes ellátással kiadó József királyi herceg-utca 34.

Zongora órákat ad kezdők és haladók számára előkelő urileány. Cim a kiadóban.

Írásbelli másolási munkálatokat szép, helyesírással bíró fiatalember elvállal. Cim a kiadóban.

Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Blattner Gyulánál főtér, megyeházzal szemben, képek keretezése a leggyorsabban készülnek.

Udvari lakás, két-két szobás, előszoba, konyha, kamara, pince, fűskamrával minden órán kiadó, jó víz az udvarban. Egymalom-utca 5. szám.

Műhelynek világos pince kiadó. Értekezhetni István-gózmalmi portásnál. Ócska deszka kerestetik.

Két raktár november 1-re kiadó, Csapó-utca 50. sz.

Iskolakönyvek vidéki megrendelését leggyorsabban és pontosan intézi, Debreczen legrégebb könyv- és papirkereskedése: Csáthy Ferenc, Egyház-tér 2. sz.

Külön bejárati garçon lakás, elegánsan butorozva (gáz, parkett) a piacon kiadó. Cim a kiadóban.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Kereslet.

Szaktmányos vincellér
kerestetik homoki szőlőbe. — Cim a kiadóhivatalban.

Könyvelő, több évi gyakorlattal, ki az egyszerű könyvvitelben és önálló magyar levelezésben teljesen jártas, magyar levelező stenogramot jól ír, írógépen biztosan és gyorsan dolgozik, nagyobb villamossági vállalatnál azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Könyvelő! mérlegképes, október hó 1-ére kerestetik. Cim a kiadóban.

Ügyes mosónő kerestetik. Cim: Varga-utca 12.

Kerestetik két egymásba nyíló hónapos szoba, lehetőleg a Piac-utcán. Cim a kiadóhivatalba adandó.

Lakatos segéd és tanuló felvétetik Csillag-utca 25. szám alatt.

Kereselek 3 személyre szóló butorozott szobát. Cim a kiadóban.

Egy jó családból való flu tanulóknak Juhász István épület- és műlakatos vállalatnál felvétetik. Kazinczy-utca 2. sz.

Eladás.

Eladó idej, saját termésű must, 200 hektó Rizling és Ezerjőből Molnár Lukácsnál, Debreczenben.

Eladó saját termésű, múlt évi kitűnő Ezerjő, Rizling, Kövidinka bor, 200 hektó Molnár Lukácsnál, Debreczenben. Értekezhetni Kossuth-utcai üzletében.

50 hektoliter érmelléki must eladó. Cim a kiadóban.

Egy hus, tej- vagy kenyérhordó féderes koei eladó. Csapó-utca 40.

Bihar—Dlészegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz., ugyanott az idej termés, cirka 100 hektoliter, eladó.

Simonffy-utca 13. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Csillag Miksa József kir. herceg-utca 53.

Vetni való buza eladás. Szép, tiszta, 80—81 minőségű buza, tisztán kirostálva kapható, kisebb és nagyobb mennyiségben. Cim a kiadóhivatalban.

Babot, dlót, kölest és egyéb magvakat vesz Zipser Samu, Temesvár.

Billárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

CSÁSZÁRFÜRDŐ.

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kónes hévízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus- és idegenbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénszavas- és villamviz-fürdők. Ivó- és belélegzési kura. Prospektust ingyen és bérmentve küld

az IGAZGATÓSÁG.

Beláthatja Ön is,

hogy egy sérvkötő, haskötő vagy bármely orvosi kötszer összehasonlíthatatlanul jobb, ha azt szakértő iparosnál mérték után s sajátkezi elkészítésben kapja és nem gyári árut vesz.

Ez okból leghelyesebb, ha adott esetben közvetlen

Vitarius Sándor

külföldön tanult

műkötszerészhez Szent-Anna-utcában 1. szám alá fordul, aki e szakmában elismert elsőrendű specialista és még a legkülönlegesebb megrendeléseket is sajátkezőleg és a legjutányosabb árak mellett készíti.

MEGREPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vesé, hólyag és belbántalmaknál, valamint asthma bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Padló lakk

minden színben, dobozonként 60 krajcar a Festékgyári raktárban Hatvan-utca 8. szám. Telefon 205. szám.